

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Jaki wpływ na człowieka ma sprawowanie przez niego władzy? Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

William Szekspir, *Makbet*

EPOKA

Renesans

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Ludzie są gotowi wiele poświęcić dla władzy. Niektórzy pną się po szczeblach kariery, nie oglądając się na drugiego człowieka. Władza może zepsuć każdego - często się zdarza, że dobrzy ludzie postępują niemoralnie, żeby tylko utrzymać wysokie stanowiska. Literatura zna wiele takich przypadków. Władza często ujawnia prawdziwą naturę bohaterów, ich skryte pragnienia i ambicje. Przeważnie ma na nich destrukcyjny wpływ.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tęzę

O tym właśnie jest *Makbet* Williama Szekspira. Utwór pokazuje nowy sposób myślenia o motywacjach postaci literackiej. W tekstach antycznych bohaterowie mierzyli się z fatum, natomiast bohater szekspirowski doświadcza psychologicznej przemiany. Władza obudziła w Makbecie najgorsze instynkty. Kiedy tylko jej posmakował, chciał jej więcej i więcej. Żeby zasiąść na tronie Szkocji, zabił swojego władcę, Duncana. Pierwsze morderstwo pociąga za sobą kolejne. Szybko stał się tyranem i paranoikiem, który wszędzie węszy spisek. W każdym widział rywala do tronu, nawet w osobach z najbliższego otoczenia. Był tak zaślepiony władzą, że posunął się do zabójstwa własnego przyjaciela Banka. Potem już całkiem stracił nad sobą panowanie, stał się jeszcze bardziej podejrzliwy i okrutny. Poza tym dręczyły go wyrzuty sumienia i samotność. W swoim obłędzie nie był w stanie trzeźwo myśleć. Przez to zbyt dosłownie zrozumiał przepowiednie czarownic i poczuł się niepokonany, co przypłacił własnym życiem.

Władza złamała też Lady Makbet. Ta na początku wspierała męża w jego działaniach, ale z czasem nie mogła znieść wyrzutów sumienia i załamała się psychicznie. Wreszcie odebrała sobie życie. Losy małżeństwa dowodzą, że fanatyczne dążenie do władzy prowadzi do upadku.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Tematem władzy interesowali się też poeci romantyzmu. *Balladyna* Juliusza Słowackiego opowiada o tym, jak władza deprawuje człowieka i niszczy jego relacje z innymi ludźmi. Balladyna zabiła własną siostrę, żeby zostać żoną Kirkora. W ten sposób osiągnęła społeczny awans i wreszcie wyszła z biedy. Mimo to wstydziła się swojej przeszłości, a któregoś razu wyrzekła się własnej matki. Kobieta zatraciła się w zbrodniach i usuwa niewygodnych przeciwników. Najpierw doprowadziła do śmierci męża, a potem, kierowana żądzą władzy absolutnej, pozbyła się kochanka, który znał jej sekrety. Po wstąpieniu na tron Balladyna chciała się przypodobać poddanym, więc wypuściła więźniów i obiecała codziennie karmić ubogich. Na prośbę poddanych wydała też trzy wyroki śmierci - na morderców Kostryna i Aliny, a także na wyrodną córkę Wdowy. Odpowiedzialna za te wszystkie zbrodnie była oczywiście Balladyna. Mimo to do ostatniej chwili sądziła, że uniknie kary, w końcu nie było już nikogo, kto mógłby udowodnić jej winę. A jednak po wydaniu ostatniego wyroku zginęła od uderzenia pioruna. Tym sposobem sprawiedliwość wymierzyła sama natura.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Jestem przekonany, że władza ma destrukcyjny wpływ na człowieka. Bohaterowie omówionych dramatów nie cofnęli się przed niczym, żeby zdobyć upragnioną władzę. Ich ambicja nie miała granic. W końcu ta nieposkromiona żądza władzy stała się przyczyną ich upadku.